

VALFRIA ÄMNERN 2023-2025

- 12 årsveckotimmar valfria ämnen i ditt schema i åk 8 och 9
- 7 årsveckotimmar i åk 8
- 5 årsveckotimmar i åk 9

FYRA OLIKA KORGAR

A: Fördjupningsämne (3+2)

B: Långt valfritt ämne (2+2 & språken 3+2)

C: Kort valfritt ämne (1+1)

D: Ämnesövergripande (1+0)

A:Fördjupningsämne (3+2)

- Bildkonst
- Gymnastik
- Huslig ekonomi
- Musik
- Teknisk slöjd
- Textilslöjd

BILDKONST (3+2)

- Du fördjupar dig i bildkonst och lär dig mera om att uttrycka dina bildidéer två- och tredimensionellt, med olika tekniker och material, analogt och digitalt. Vi jobbar med allt från teckning, måleri, konstkännedom, grafisk design, animation, skulptur, arkitektur till serier och grafik.

GYMNASTIK (3+2)

- Tillvalsgymnastiken utvecklar ditt intresse för fysisk aktivitet. Du får vara med och planera aktiviteterna och idrottsgrenarna som utövas. Vi provar på nya aktiviteter och fördjupar oss i bekanta idrottsgrenar. Under tillvalsgymnastiken får du också besöka idrottsanläggningar utanför skolområdet.

HUSLIG EKONOMI (3+2)

- Vi fortsätter att fördjupa våra kunskaper i huslig ekonomi, med tyngdpunkt på matlagning. Vi lär oss nya matlagningstekniker och bekantar oss med nya råvaror. Vi gör också projekt och grupparbeten. I **åk 8** jobbar vi med pepparkaksprojekt och finländsk matkultur. I **åk 9** jobbar vi med internationell matkultur och specialdieter.
- I hussan lär du dig att sköta om material i hemmet, att samarbeta samt att lösa problem på ett kreativt sätt. Vi fokuserar på att utveckla processer som ger dig en smidigare vardag när du blir självständig.

MUSIK (3+2)

- I tillvalsmusiken får du musicera mycket och spela valbart instrument. Stor tyngdpunkt ligger på band- och samspel. Vi jobbar med olika musikgenrer, gör grupprojeckt, jobbar med elektronisk musik samt skriver egna låtar (i åk 9).

TEKNISK SLÖJD (3+2)

- Vi jobbar med trä- och metallslöjd samt bearbetar andra material enligt önskemål. Vi designar och tillverkar unika produkter samt fördjupar oss i nya arbetstekniker och använder nya maskiner.
- Vi gör först någon gemensam arbetsuppgift för att lära oss nya arbetsmetoder och sedan har du möjlighet att göra slöjdarbeten enligt egna önskemål.

TEXTILSLÖJD (3+2)

- Vi bearbetar textila material och andra material enligt önskemål. Vi designar och tillverkar unika produkter.
- Vi gör någon gemensam arbetsuppgift för att bekanta oss med och lära oss nya tekniker och sedan har du möjlighet att göra inrednings- eller beklädnadsarbeten enligt eget intresse och önskemål.

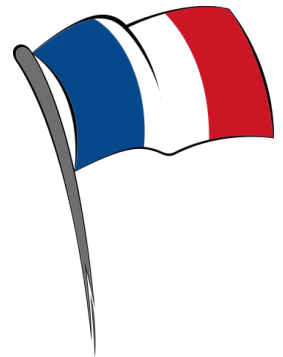

B: LÅNGT VALFRITT ÄMNE (2+2)

- B2-franska (3+2)
- B2-spanska (3+2)
- B2-tyska (3+2)
- Bildkonst
- Huslig ekonomi
- Musik
- Mode och design
- Teknisk slöjd
- Historia-fördjupat ämne
- Muskel och kondition
- Företagande - fördjupat ämne

B2-FRANSKA (3+2)

- Bonjour! Är du nyfiken på att kika in i den franskspråkiga världen? Franskan är världens femte största språk och anses vara ett språk för kultur, civilisation, diplomati, mode och mycket mera. Det är ett officiellt språk i 29 länder samt inom många organisationer såsom Förenta Nationerna. I början av studierna övar vi uttalet särskilt mycket.
- Du kommer också att märka att franskan och engelskan har mycket gemensamt. Att lära sig ett nytt språk är roligt och öppnar många dörrar inför framtiden. Dessutom får man ta del av en ny och spännande kultur via språket.

B2-SPANSKA (3+2)

- Vill du lära dig ett nytt språk? Är du beredd på att sätta tid på att plugga nya ord? Vill du förstå och kunna uttrycka dig på ett nytt språk? Visste du att spanskan är världens näst mest talade modersmål? Visste du också att det finns 20 länder där spanska är ett officiellt språk?
- Att lära sig ett nytt språk är roligt och öppnar många dörrar inför framtiden. Dessutom får man ta del av en ny och spännande kultur via språket. Fördelen med spanskan är att det är rätt så lätt att lära sig uttalet och dessutom finns det många spanska ord som liknar ord i engelskan.

B2-TYSKA (3+2)

- Vill du lära dig ett nytt språk? Är du beredd på att sätta tid på att plugga nya ord? Vill du förstå och kunna uttrycka dig på ett nytt språk? Visste du att tyskan är det största språket i EU? Visste du också att Tyskland är Finlands viktigaste handelspartner? Att lära sig ett nytt språk är roligt och öppnar många dörrar inför framtiden. Dessutom får man ta del av en ny och spännande kultur via språket.
- Fördelen med tyskan är att det finns många likheter med svenskan. Därför har man redan i början lätt att förstå språket och det känns ofta lätt att lära sig nya ord.

BILDKONST (2+2)

- Du fördjupar dig i bildkonst och lär dig mera om att uttrycka dina bildidéer två- och tredimensionellt, med olika tekniker och material, analogt och digitalt. Vi jobbar med allt från teckning, måleri, konstkännedom, grafisk design, animation, foto, skulptur, arkitektur till serier och grafik.

HUSLIG EKONOMI (2+2)

- Vi fortsätter att fördjupa våra kunskaper i huslig ekonomi, med tyngdpunkt på matlagning. Vi lär oss nya matlagningstekniker och bekantar oss med nya råvaror. Vi gör också projekt och grupparbeten. I **åk 8** jobbar vi med pepparkaksprojekt och finländsk matkultur. I **åk 9** jobbar vi med internationell matkultur och specialdieter.
- I hussan lär du dig att sköta om material i hemmet, att samarbeta samt att lösa problem på ett kreativt sätt. Vi fokuserar på att utveckla processer som ger dig en smidigare vardag när du blir självständig.

MUSIK (2+2)

- I tillvalsmusiken får du musicera mycket och spela valbart instrument. Vi jobbar med olika musikgenrer, med elektronisk musik samt skriver egna låtar (i åk 9).

MODE OCH DESIGN (2+2)

- Design och tillverkning främst av kläder och accessoarer. Du planerar och tillverkar unika produkter som speglar din egen stil och smak. Vi gör någon gemensam arbetsuppgift för att fördjupa våra färdigheter men du har också möjlighet att testa nya material och tekniker.

TEKNISK SLÖJD (2+2)

- Trä- och metallslöjd. Vi designar och tillverkar unika produkter. Vi bearbetar främst trä och metall samt bekantar oss med nya arbetsmetoder. Du har även möjlighet att jobba med egna projekt.

HISTORIA-FÖRDJUPAT ÄMNE (2+2)

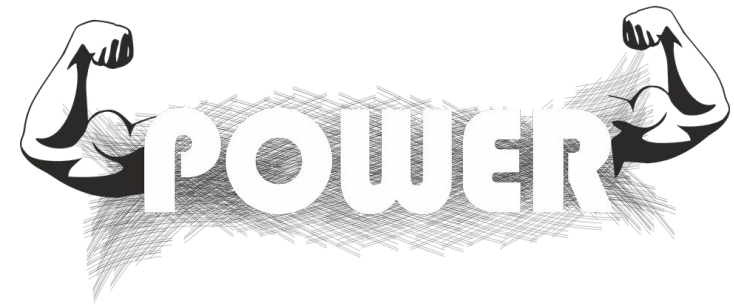
- Historia som fördjupat ämne passar dig som vill få en ökad förståelse för historia som vetenskap. Du kanske vill bemöta dagens värld, kulturer och åsikter med större öppenhet. I kursen övar du dig att tolka olika slags källor, att skapa en egen uppfattning utgående från dem samt att vara källkritisk. Du blir bättre på att skapa presentationer och lär dig att utvärdera andras arbeten.
- I denna kurs gör vi, förutom olika projekt, en filmanalys/läsår och det är möjligt att göra museibesök och studieresor utomlands.

MUSKEL OCH KONDITION

(2+2)

- Träning på gymmet. Lär dig rätt träningsteknik och olika sätt att träna! Bli van med regelbunden muskelträning!

FÖRETAGANDE- FÖRDJUPAT ÄMNE (2+2)

- I denna kurs lär vi oss att tänka i kreativa entreprenörsbanor. Kursen innehåller pitchingteknik, framtidsanalys, teamwork, trendspaning och uppbyggnad av affärsplan samt design. Målet är att kursen ska väcka intresse för ett framtida entreprenörskap och utveckla grundkunskaper inom området.
- I åk 9 är det möjligt att delta i programmet **Ett år som företagare** som handhas av **Ung Företagsamhet rf**. Där grundar man ett riktigt företag med riktiga pengar och möjlighet till förtjänst. Programmet består av moduler som ska göras och det finns möjlighet att delta i en tävling och en företagsmessa.
- Vi samarbetar med Digilabbet som ger möjlighet att använda 3D-printer, AR, print på textil samt att programmera.

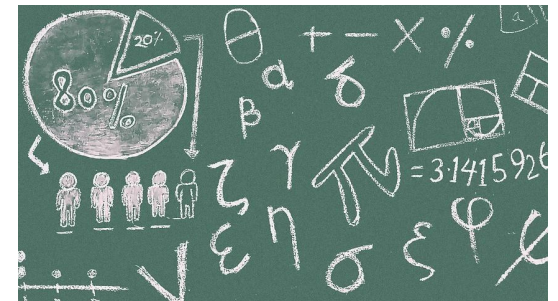
C: KORT VALFRITT ÄMNE

(1+1)

- Avancerad ma/fy/ke
- Klädkollektion & modeshow
- Nyhetsbevakning
- Historia-projekt
- Inredning och design
- IT och E-sport
- Orientering i livet
- Science

AVANCERAD MA/FY/KE (1+1)

- Denna kurs passar dig som vill utmana dig själv och tycker om att räkna.
- Du får bekanta dig med teman som man jobbar med i gymnasiets långa matematikkurser samt med några teman i kemi och fysik, men tyngdpunkten ligger på matematik och vi räknar varje lektion.

KLÄDKOLLEKTION & MODESHOW (1+1)

Lär dig hur en designer jobbar:

- Du planerar och skapar en sammanhängande klädkollektion.
- Du samarbetar i grupp för att förverkliga dina idéer.
- Du lär dig att välja lämpliga sömnadstekniker samt lämpligt material för förverkligandet av klädkollektionen.
- Tillsammans planerar och förverkligar vi en modeshow.

NYHETSBEVAKNING

(1+1)

- Kursen går ut på massmediebevakning, både globalt, nationellt och lokalt. Vi sätter fokus på att diskutera samt på att lära oss källkritik på internet. Nyhetsbevakning leder till bättre allmänbildning och diskussionerna ger övning i argumentation samt i kritiskt tänkande.

HISTORIA - PROJEKT

(1+1)

- Historia - projekt är en kurs där du har möjlighet att bekanta dig med historiska händelser, personer och förlopp. Du jobbar med ett projekt i åk 8 och ett projekt i åk 9. Du får i stor utsträckning påverka innehållet i projektet under lärarens handledning. Du blir bättre på att göra presentationer och på att utvärdera andras arbeten.
- I denna kurs gör vi en filmanalys/läsår och det finns möjlighet att göra museibesök.

INREDNING OCH DESIGN (1+1)

- Vi går igenom inredningstrender och jobbar med olika praktiska designuppgifter. Vi behandlar inredning på olika sätt och gör uppgifter bl.a. med färger, former och belysning. Vi jobbar mångsidigt med hårda och mjuka material samt göra egna inredningsprylar.

IT OCH E-SPORT

(1+1)

- Ämnet passar dig som är intresserad av datorer, programmering och spel. Du får en introduktion till datorer och hur de fungerar. Du lär dig bygga datorer, utforskar operativsystemet Linux, bekantar dig med cybersäkerhetsfrågor och programmerar i språket Python.
- Under kursen får du dessutom lära dig hur man kombinerar datorspelande och hälsa, både gällande träning, sömn, kost och det mentala. I kursen ingår även planering och genomförande av skolans årliga LAN-party då vi övernattar i skolan och spelar spel tillsammans.

ORIENTERING I LIVET

(1+1)

- I åttan fokuserar vi på färdigheter som du som ung har nytta av i det dagliga livet, till exempel hur man betalar räkningar, skriver arbetsansökningar och hyresavtal. Dessutom övar vi självförsvar. Undervisningen i nian handlar om sex, preventivmedel, sexualitet, förlossning och barnavård.

SCIENCE

(1+1)

- Ämnet passar dig som vill utveckla och fördjupa dina färdigheter i naturvetenskapliga ämnen genom experiment, laborationer och andra praktiska arbeten.

D: ÄMNESÖVERGRIPANDE (1+0)

- Introduktion till företagande
- Bygga och rita i 3D
- Drama och muntlig föreställning
- Huslig ekonomi på finska
- Science
- Stickcafé
- Till sjöss
- Turistspråk på franska
- Turistspråk på spanska
- Turistspråk på tyska

INTRODUKTION TILL FÖRETAGANDE (1+0)

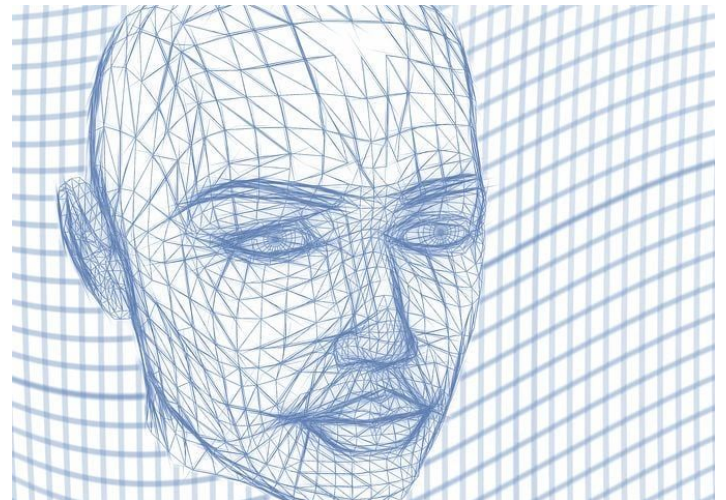
- I denna kurs lär vi oss tänka i kreativa entreprenörsbanor. Kursen innehåller pitchingteknik, framtidsanalys, teamwork, trendspaning och uppbyggnad av affärsplan samt design. Målet är att kursen ska väcka intresse för ett framtida entreprenörskap och utveckla grundkunskaper inom området.

BYGGA OCH RITA I 3D

(1+0)

- Du lär dig att teckna perspektiv på papper och använda 3D-ritprogram samt att konstruera och bygga miniatyrmodeller av olika material.

DRAMA OCH MUNT LIG FÖRESTÄLLNING (1+0)

- Tycker du om att dramatisera och stå inför publik?
Eller vill du kanske bli bättre på just det här? Då är det
här tillvalet för dig! Vi gör olika drama- och
improvisationsövningar och övar på att presentera
inför publik.

HUSLIG EKONOMI PÅ FINSKA (1+0)

- Vi övar på finska i samband med matlagning. Tyngdpunkten ligger på muntliga färdigheter samt på hörförståelse i “språkbadsstil”. Vi bekantar oss med finska recept och matlagningstermer.

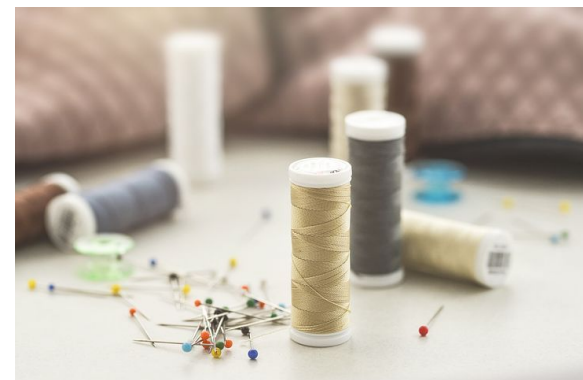
SCIENCE (1+0)

- Ämnet passar dig som vill utveckla och fördjupa dina färdigheter i naturvetenskapliga ämnen genom experiment, laborationer och andra praktiska arbeten.

STICKCAFÉ (1+0)

- Vi fördjupar våra kunskaper i garntekniker och utmanar både vår hjärna och vår fingerfärdighet.
Vi satsar på en avkopplande stund med sköna garn, gott sällskap och en kopp te.

TILL SJÖSS (1+0)

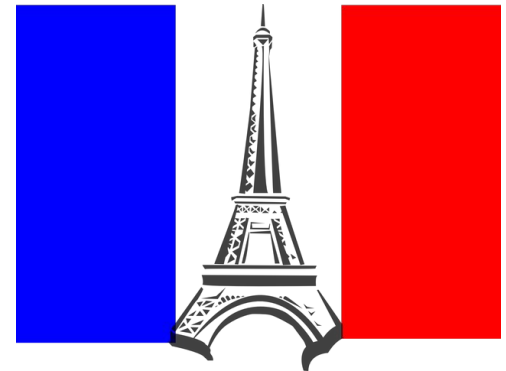
- Sjövätt och navigation står i fokus. Vi jobbar med sjökort och gör praktiska övningar. Vi diskuterar båtar, utrustning, underhåll av båtar samt motorer. Finns det intresse så kan vi även tillverka fiskeredskap. Om det är möjligt besöker vi båtmässan.

TURISTSPRÅK

FRANSKA (1+0)

- Kursen passar dig som vill “smaka” lite på språket och lära dig några ord och uttryck som man kan ha nytta av då man är på resa. Vi arbetar med projekt och presentationer och lär oss om kulturen i målspråkets olika länder.
- Kursen bedöms som godkänd/icke-godkänd. Om man vill lära sig mer och vill kunna förstå och uttrycka sig på målspråket samt har för avsikt att fortsätta språkstudierna efter år 9, är det B2-språk som gäller.

TURISTSPRÅK

SPANSKA (1+0)

- Kursen passar dig som vill “smaka” lite på språket och lära dig några ord och uttryck som man kan ha nytta av då man är på resa. Vi arbetar med projekt och presentationer och lär oss om kulturen i målspråkets olika länder.
- Kursen bedöms som godkänd/icke-godkänd. Om man vill lära sig mer och vill kunna förstå och uttrycka sig på målspråket samt har för avsikt att fortsätta språkstudierna efter år 9, är det B2-språk som gäller.

TURISTSPRÅK TYSKA (1+0)

- Kursen passar dig som vill “smaka” lite på språket och lära dig några ord och uttryck som man kan ha nytta av då man är på resa. Vi arbetar med projekt och presentationer och lär oss om kulturen i målspråkets olika länder.
- Kursen bedöms som godkänd/icke-godkänd. Om man vill lära sig mer och vill kunna förstå och uttrycka sig på målspråket samt har för avsikt att fortsätta språkstudierna efter år 9, är det B2-språk som gäller.

HUR VÄLJER MAN?

- Du väljer ett ämne + ett reservämne ur varje korg.
- Om du väljer ett språk ur B-korgen kan du inte välja något ur D-korgen.
- Det ämne du väljer ur A-korgen kan du inte välja ur B-korgen.

BLANKETTEN

VALFRIA ÄMNER 2023-2025

NAMN : _____

KLASS: _____

A

1	2
	Fördjupat ämne (3+2)
	Bildkonst
	Gymnastik
	Huslig ekonomi
	Musik
	Slöjd med betoning på teknisk slöjd
	Slöjd med betoning på textilslöjd

B

1	2
	Långt valfritt ämne (2+2)
	B2-franska (3+2)
	B2-spanska (3+2)
	B2-tyska (3+2)
	Bildkonst
	Huslig ekonomi
	Musik
	Mode och design
	Teknisk slöjd
	Historia - fördjupat ämne
	Muskel och kondition
	Företagande - fördjupat ämne

C

1	2
	Kort valfritt ämne (1+1)
	Avancerad ma/fy/ke
	Klädkollektion & modeshow
	Nyhetsbevakning
	Historia - projekt
	Inredning och design
	IT och E-sport
	Orientering i livet
	Science

D

1	2
	Ämnesövergripande (1+0)
	Introduktion till företagande
	Bygga och rita i 3D
	Drama och muntlig föreställning
	Hussa på finska
	Science
	Stickcafé
	Till sjöss
	Turistspråk franska
	Turistspråk spanska
	Turistspråk tyska

OBS! Ifall du valt språk i B,
får du inte välja något i D.

1 2 Välj alternativen i kolumnerna

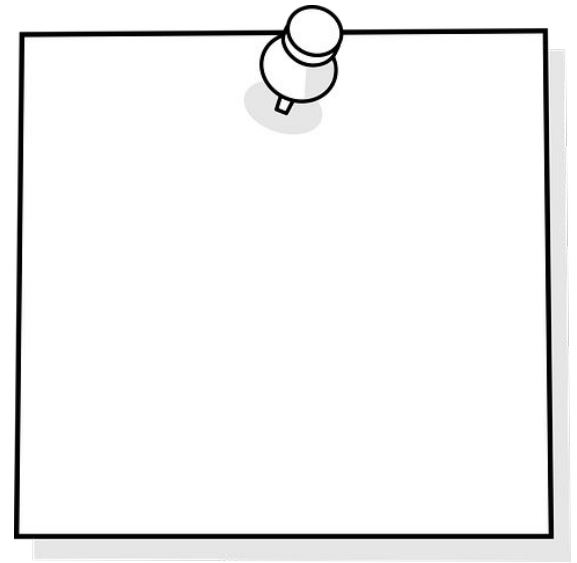
	Ditt primära alternativ
	Ditt reservalternativ

Elevens underskrift

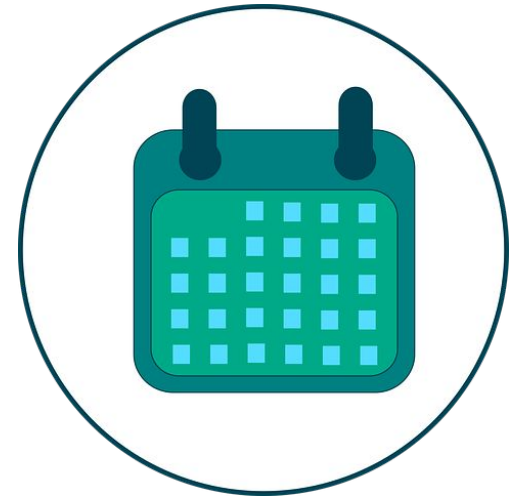
Vårdnadshavarens underskrift

KOM IHÅG

- Bildkonst och musik har man inte i årskurs 8 och 9.
- Textilslöjd och teknisk slöjd har man inte i årskurs 8 och 9.
- Historia tar slut i årskurs 8.
- Gymnastiken fortsätter normalt i årskurs 8 och 9 fastän du inte väljer extra gymnastik.

VIKTIGA DATUM

- Blanketten delas ut **31.1.**
- Sista dagen att lämna in blanketten är **14.2.**